



USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ



НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

11-24 жовтня 2021 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту “Прозорість Енергетичного Сектору”, який виконує ГО “ДІКСІ ГРУП”. Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО “ДІКСІ ГРУП” і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2021 р.

Електронні аукціони та спецдозволи на користування надрами

У період з 11 по 24 жовтня Держгеонадра видала **3** спецдозволи на користування надрами. Зокрема, видано дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод у [Чернігівській](#) області та на видобування піску на [Бучанському](#) родовищі у Київській області. Також надано спецдозвіл на видобування первинних каолінів, жорстви, гранітоїдів на [Хмелівській](#) ділянці Майдан-Вільського родовища у зв'язку з розширенням меж раніше наданого дозволу.

Продовжено дію **2** спецдозволів:

- на видобування циркон-рутил-ільменітоносних пісків на [Малишевському](#) родовищі, ділянки Західна, Центральна і Східна у Дніпропетровській області;
- на видобування лікувальних торф'яних грязей на [Великолюбінському](#) родовищі у Львівській області.

Анульовано дію **10** спецдозволів, що стосувалися видобування або геологічного вивчення, у тому числі ДПР [мергелю](#), [вапняку](#), питних підземних вод (у [Львівській](#) та [Чернівецькій](#) областях), [мінеральних лікувальних вод](#), [кам'яного вугілля](#), [доломіту](#), [піску](#) та природного газу і нафти. Зокрема, анульовано вуглеводневі ліцензії на [Чемигівській](#) площі у Івано-Франківській області та [Східновергунській](#) площі у Луганській області на підставі абзацу сьомого частини другої статті 4¹ Закону України «Про дозвільну систему господарської діяльності», а саме через наявність інформації у державних реєстрах про припинення юридичних осіб шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення та ліквідації.

Також протягом моніторингового періоду зупинено дію 16 спецдозволів через порушення умов користування надрами та поновлено дію 6.

Держгеонадра [18](#) і [22](#) жовтня опублікувала переліки ділянок надр місцевого значення, які пропонуються для надання спеціальних дозволів на користування надрами. Загалом без аукціону планується віддати 18 ділянок надр, з яких 16 стосуються видобування або геологічного вивчення ділянок з покладами піску, 2 стосуються геологічного вивчення ділянок з покладами суглинку. Пакети документів від претендентів приймаються до [18](#) і [22](#) листопада 2021 року.

У період з 11 по 24 жовтня на електронні аукціони було виставлено [29 лотів](#) зі спецдозволами, проте переможців обрано по 22 ділянках (детальний перелік лотів у

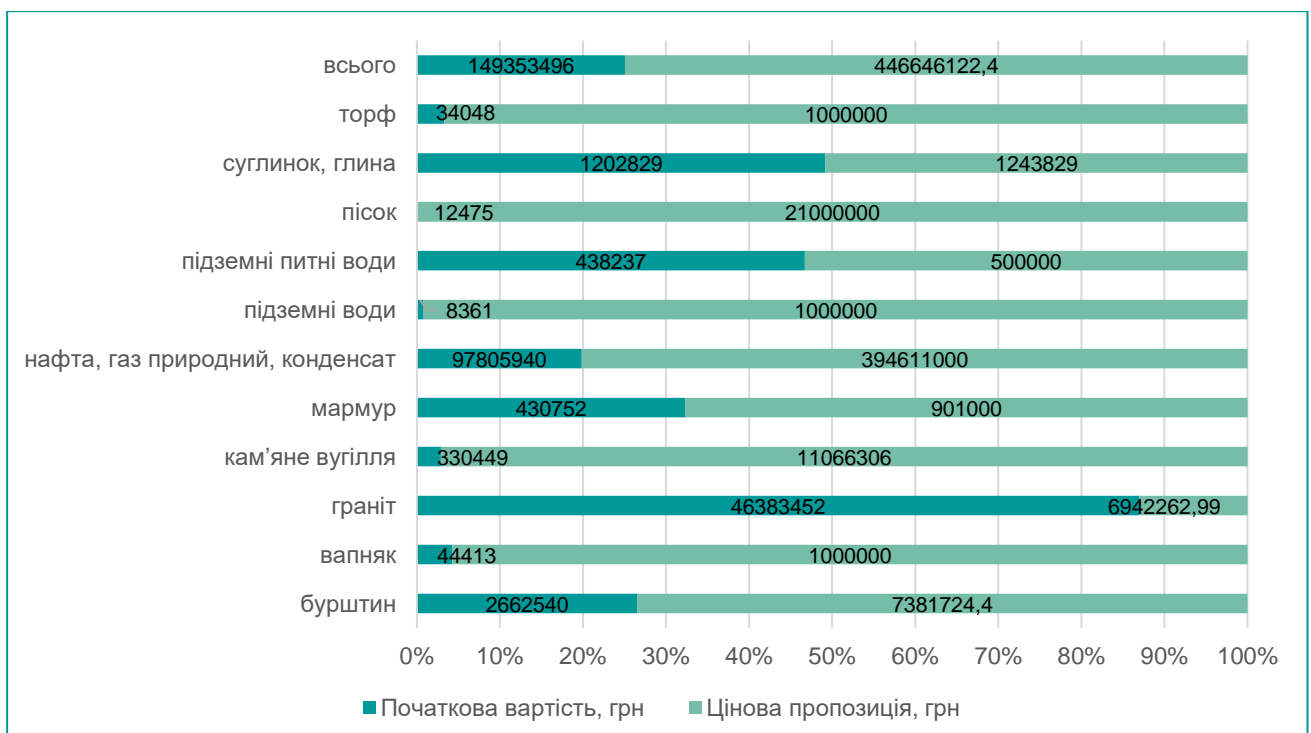
додатку 1). Одразу 8 спецдозволів на геологічне вивчення бурштиноносних надр, тому числі ДПР з подальшим видобуванням бурштину у Рівненській області в сукупності отримали пропозицій на 7 381 724 грн, при загальній стартовій ціні 2 662 540 грн.

Також знайшли свого покупця 2 вуглеводневих лоти:

- АТ «Укргазвидобування обрано переможцем для спеціального дозвілу на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі ДПР з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ) на [Південно-Русанівській](#) площі. Лот отримав цінову пропозиції у розмірі 304 610 000 грн при стартовій ціні 92 500 090 грн;
- спеціальний дозвіл на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі ДПР з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ) на [Жуківській](#) площі у Полтавській області отримав цінову пропозицію у розмірі 900 010 00 грн, при стартовій ціні 5 305 850 грн;

Окрім цього, [обрано](#) переможців по 12 спецдозволах, що стосуються видобутку або геологічного вивчення ділянок надр, у тому числі ДПР на ділянках з покладами торфу, суглинку і глини, підземних вод і підземних питних вод, кам'яного вугілля, вапняку, граніту, мармуру, піску.

Рис. 1. Різниця між стартовою ціною продажу та кінцевою ціною пропозицією



Законодавчі та регуляторні ініціативи

У Верховній Раді зареєстровано, але не опубліковано текст наступних проектів законів та постанов ВРУ:

- законопроект № [6217](#) від 23.10.2021 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження зниженого розміру ставки податку на додану вартість на енергоносії та пов'язані з ними послуги».
- законопроект № [6218](#) від 23.10.2021 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (щодо збільшення видатків на забезпечення першочергових потреб опалювального сезону)».
- проект Постанови № [6216](#) від 23.10.2021 «Про невідкладні заходи з подолання кризової ситуації рівня надзвичайної, що склалась внаслідок зростання цін на енергоносії». Станом на 25 жовтня текст постанови не опубліковано.

У Верховній Раді зареєстровано законопроект № [6175](#) від 13.10.2021 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині посилення відповідальності у сфері охорони природи, використання природних ресурсів».

Законопроектом пропонується збільшити розміри штрафів за порушення вимог законодавства у сфері охорони довкілля. Серед іншого, пропонується збільшити штрафи за:

- порушення правил використання земель;
- самовільне зайняття земельної ділянки;
- порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель;
- порушення правил охорони водних ресурсів;
- порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення;
- порушення правил водокористування;
- незаконне використання земель державного лісового фонду;
- недодержання вимог щодо охорони атмосферного повітря при експлуатації підприємств чи споруд, порушення порядку здійснення штучних змін стану атмосфери і атмосферних явищ;
- порушення правил поводження з відходами

Адміністративні санкції переглянуто та проіндексовано шляхом урахування індексу інфляції з моменту внесення останніх змін.

Також пропонується доповнити Кодекс про адміністративні правопорушення статтею 188⁵⁷, що встановлює адміністративну відповідальність за невиконання законних вимог та приписів посадових осіб служби державної охорони природно-заповідного фонду України. До переліку установ, які мають право складати протоколи про адміністративні порушення пропонується додати служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

У Верховній Раді [зареєстровано](#) законопроект № 6166 від 11.10.2021 «Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" (щодо заходів, спрямованих на погашення заборгованості із заробітної плати шахтарям та заборгованості за електроенергію вугледобувних підприємств)».

Законопроектом пропонується з державної бюджетної програми «Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств» перерозподілити кошти у розмірі 49,87 млн грн на погашення заборгованості із заробітної плати перед працівниками ПрАТ «Шахта «Надія» та за спожиту електроенергію.

Інші події

Кабмін [затвердив](#) критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища. Відповідно до критеріїв, отримати державну допомогу можуть суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у будь якій галузі, окрім тих, що мають заборгованість перед бюджетом.

Державна допомога буде надаватися на:

1. застосування нових екологічних стандартів або підвищення визначеного законодавством рівня охорони навколишнього природного середовища.
2. завчасну адаптацію до нових екологічних стандартів;
3. проведення екологічних досліджень;
4. охорону земель і відтворення родючості ґрунту;
5. високоефективну когенерацію;
6. забезпечення ефективної роботи систем централізованого тепlopостачання;

7. підвищення рівня енергоефективності;
8. поводження з відходами;
9. скорочення викидів парникових газів;
10. енергетичну інфраструктуру;
11. зміну місцезнаходження юридичної особи (зміну місця фактичного провадження діяльності);
12. забезпечення балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України.

На [вимогу](#) РНБО Держгеонадра здійснюють публічний аудит надр. На Державному геологічному порталі [опубліковано](#) інформацію про публічний аудит надрокористування. Інформація містить дані про усі дійсні спеціальні дозволи на користування надрами, загальну інформацію про спецдозвіл, а також про засновників та бенефіціарів компаній надрокористувачів. Разом з тим, на засіданні РНБО голова Держгеонадр Роман Опімах [повідомив](#), що служба не має інформації про бенефіціарних власників 205 спецдозволів.

В рамках виконання [рішення](#) РНБО від 16 липня стосовно стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, що мають стратегічне значення для економіки та обороноздатності уряд [схвалив](#) проект Закону України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року». Зміни до програми пропонують новий розподіл видів мінеральної сировини за промислово-економічним значенням. Також визначається перелік критичних видів мінеральної сировини: природний газ, нафта, уран, коксівне та антрацитове кам'яне вугілля, руди алюмінію, вольфраму, міді, свинцю, цинку, нікелю, літію, танталу, ніобію, хрому, кобальту, магнію, платиноїдів.

Програмою передбачається збільшення мінерально-сировинної бази за рахунок збільшення видобутку вітчизняних корисних копалин. Обсяг фінансування відповідно до проекту повинен становити не менше 500 млн грн щорічно. Загальна вартість виконання програми (включаючи період з 2011 року) має бути не менше 8,21 млрд грн.

Також уряд схвалив проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення розвитку мінерально-сировинної бази України», який пропонує створення Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України у складі спеціального фонду Державного бюджету України.

Держгеонадра затвердили план діяльності відомства до 2030 року, відповідно до стратегічних цілей видобувної галузі, визначених положеннями Національної економічної стратегії до 2030 року та визначено шляхи досягнення цілей.

Серед шляхів досягнення стратегічних цілей визначено:

- перехід на міжнародні стандарти оцінки запасів корисних копалин;
- запровадження автоматичної системи підрахунку вартості геологічної інформації;
- продовження дерегуляції та спрощення процедур отримання прав на ділянку;
- підтримка законопроекту № [4187](#) від 05.10.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування» (детальний аналіз законопроекту у випуску [НадраMonitor](#) за 17 - 21 травня 2021 року);
- збільшення прозорості та впровадження цифрових рішень у надрокористуванні;
- підготовка нових кваліфікованих кадрів у сфері надрокористування.

Кабмін затвердив **Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року**. Стратегія спрямована на реалізацію Україною міжнародних зобов'язань в рамках Паризької кліматичної угоди, визначає основні ризики та загрози для українських економічних секторів.

Тексту затвердженої Стратегії не опубліковано, втім, відповідно до [проекту](#) документу на сайті Міндовкілля від 1 березня 2021 року, Стратегія визначає завдання для реалізації державної політики стосовно підвищення екологічної безпеки та адаптації до змін клімату. Одним з секторальних завдань Стратегії є врахування наслідків зміни клімату при плануванні нових об'єктів енергетики та посилення стійкості об'єктів виробництва енергетики та енергетичної інфраструктури до впливу наслідків зміни клімату. Загрозами для сфери добування та постачання природного газу є пошкодження газотранспортної системи та призупинення поставок природного газу внаслідок збільшення кількості наземних пожеж через екстремальну спеку та порушення в роботі газорозподільної інфраструктури через повені.

НАК «Нафтогаз» оголосив **конкурс на посаду незалежного члена Наглядової ради**. Період прийому документів триває до 6 грудня. За результатами конкурсу буде відібрано 4 членів.

Кабмін [погодив](#) постачання природного газу НАК «Нафтогаз» закладам охорони здоров'я державної та комунальної власності за стандартними договорами, затвердженими урядом.

Відбувалася публічна дискусія на фоні [заяв](#) парламентарів **щодо можливості регулювання ціни на газ українського видобутку** у т.ч. того, що видобується приватними компаніям, втім конкретних законопроектів зареєстровано [не було](#). Такі підходи «газової» [не були підтримані бізнес асоціаціями](#) та експертним середовищем. Потенційне впровадження таких ініціатив створить штучне регулювання на ринку газу та суперечить Закону України «Про ринок газу».

Кабмін з 18 жовтня [оголосив повторний конкурс на зайняття посади державного секретаря Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів](#). Прийом заявок відбувається до 27 жовтня 2021 року.

Кабмін [оголосив](#) з 21 жовтня **повторний конкурс на зайняття посади заступника Голови Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру**. Прийом заявок відбувається до 3 листопада 2021 року.

Додаток 1

Цінові пропозиції за лотами, що виставлені на продаж з 11 по 24 жовтня

Корисна копалина	Вид користування надрами	Ділянка	Область	Початкова ціна	Цінова пропозиція
граніт	видобування	Ділянка № 1 Новоукраїнського родовища	Кіровоградська	18 772 462	2 252 695
граніт	видобування	Андріївське родовище	Донецька	27 397 117	4 109 568
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Федорівська-16	Рівненська	330480	92534
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Федорівська-15	Рівненська	338 300	214 000
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Федорівська-14	Рівненська	331 500	86 190
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Федорівська-13	Рівненська	330 480	324 000

торф	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Грузчанська ділянка	Сумська	34048	1000000
суглинок, глина	видобування	Ділянка Східна Копачівського-І родовища	Київська	1202829	1243829
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Гальбин-29	Рівненська	337960	3100000
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Гальбин-24	Рівненська	327 760	1 045 000
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)	Ділянка Гальбин-23	Рівненська	331 500	1 000 000
підземні питні води	видобування	Мирнецьке родовище (свердловина № 2606)	Житомирська	438 237	500 000
підземні води	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Ділянка «СВА» (проектна свердловина № 1-ЄТ)	Закарпатська	8 361	1 000 000
кам'яне вугілля	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Ділянки № 1 та № 2 по пласту к8в, виділені в межах закритої шахти № 5 «Тошківка»	Луганська	225 306	1 055 306
бурштин	геологічне вивчення бурштиноносних	Ділянка Дашівська	Рівненська	334 560	1 520 000

	надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ)				
кам'яне вугілля	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Ділянка по пласту І5, виділена в межах вільної ділянки шахти «Матроська»	Луганська	105 143	10 011 000
вапняк	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Ділянка «Виноградівка»	Одеська	44 413	1 000 000
граніт	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Північноплисецька ділянка	Київська	213873	580000
нафта, газ природний, конденсат	геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ)	Жуківська площа	Полтавська	5 305 850	90 001 000
нафта, газ природний, конденсат	геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовищ)	Південно-Русанівська площа	Сумська, Полтавська	92 500 090	304 610 000
мармур	геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ	Термоксинське родовище	Закарпатська	430 752	901 000
пісок	геологічне вивчення	Ділянка «Солов'їна»	Київська	12475	21000000